

EL

MAGAZÍN

Núm. 356

Divendres, 22 de novembre de 2024

PANTALLES ■

La japonesa Konami treu al mercat, 25 anys després, un 'remake' del joc Silent Hill

MÚSICA ■

Suu torna amb un nou disc i gira a principis del 2025

ALBERT LLIMÓS

MARTÍ GIRONELL

"Montserrat se salva de la guerra"

ENTREVISTA

MARTÍ GIRONELL

“Montserrat es va aguantar els anys de la Guerra Civil perquè era un referent per als uns i per als altres”

Fa mil anys de la fundació del monestir de Montserrat, on Martí Gironell (Besalú, 1971) ambienta la seva darrera novel·la. Però ell no ha reulat tant: ‘La muntanya del tresor’ (Columna) se situa als anys de la Guerra Civil, quan l’abadia va córrer perill de destrucció més d’una vegada. La història de com es va salvar –mèrit col·lectiu de persones de procedència i idees diverses– arriba al lector a través de la mirada d’un escolà, en Benet.

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós**

És la seva tercera novel·la que passa entorn d’un monestir, i la segona que fa referència a Montserrat, si no anem errats.

Sí. El que passa és que de *L’arqueòleg*, la història del pare Ubach, només hi ha dos capítols que s’ambienten a Montserrat, perquè aquell home va fer bona part de la seva carrera voltant pel Pròxim Orient bíblic. Però sí que és veritat que entre Montserrat i Sant Benet de Bages, on passava *L’últim abat*, sempre hi he trobat teca per sucar-hi pa.

A *La muntanya del tresor*, aquesta teca la troba en un moment poc conegut i explicat de la història de Montserrat, el de la Guerra Civil. Si les coses no haguessin anat tal com vostè explica, potser el veuríem avui molt diferent.

Tal com diu un dels milicians que van pujar al monestir el juliol del 1936, “ens n’anem cap a Vic”. A cremar esglésies, volia dir. I Montserrat se salva. A mi em va empènyer la curiositat, no havia sentit parlar-ne mai, del que va passar allà. Ho comences a compartir amb gent del teu voltant i veus que tampoc en saben res. I veus que val la pena documentar-ho, capbussar-t’hi i bastir un relat de ficció que sigui una eina perquè el lector entengui què va succeir quan nosaltres no hi érem.

El moment en què esclata la Guerra Civil. Arrenquem el 21 de juliol, tres dies després de

l’aixecament militar contra la República.

Esclata la guerra i l’abat Marcet fa baixar a Barcelona el metge i sacerdot Pere Tarrés, que estava fent uns exercicis espirituals a Montserrat. La seva missió és anar a buscar ajut a Ventura Gassol, el conseller de Cultura de la Generalitat en aquell moment.

Hi ha una situació de caos, i l’abat tem que pujaran els milicians anarquistes...

Només ha de treure el cap per la finestra del seu despatx i veu els torterols de fum de les esglésies a la falda de la muntanya que cremen: Monistrol, Olesa, Esparreguera... En connivència entre Ventura Gassol i el president Lluís Companys fan un decret pel qual la Generalitat s’apropia de l’abadia. La incauta, i Montserrat es converteix en una propietat del poble. De seguida hi puja un destacament d’una quinzena de mossos d’esquadra que empaperen Montserrat amb cartells on diu que els edificis són propietat del govern: “Edifici apropiat per la Generalitat per al servei de les institucions del poble”. Quan al cap de mitja hora de rellotge arriben tres camions farcits de milicians amb bidons de combustible per calar-hi foc, es troben això. “No cremareu una propietat del poble, que és vostra!”. Ficciono aquest possible diàleg, aquest moment d’aturar el cop.

Una autèntica cursa contra rellotge, amb habilitat de l’abat Marcet. I la Generalitat, republicana, té la consciència que al marge d’ideologies Montserrat s’ha de salvar?

Encara que siguin republicans, sí. Primer hi

“L’abat Marcet només ha de treure el cap per la finestra del seu despatx per veure els torterols de fum de les esglésies dels pobles, a la falda de la muntanya, que cremen”

envien com a delegat Joan Puig i Ferrater, i després Carles Gerhard. Sí que se suspelen les funcions, no hi haurà oficis religiosos en públic, ni tocaran les campanes ni res. Però tenen molt clar que han de conservar el patrimoni que representa Montserrat perquè allà hi ha tota una representació de com els nostres avantpassats han entès i representat el món. I això és el que fa que un govern republicà protegeixi un lloc religiós. I per l'altra banda, els *nacionals* ho veuen com un pol d'atracció espiritual, sacre, i no se'ls acudeix de bombardejar-lo. Montserrat es va aguantar en aquells tres anys perquè, tant per a uns com per a altres, era un referent.

No sé si va influir-hi el fet que aquí hi intervinguessin persones amb un pòsit cultural important: ens ha esmentat Puig i Ferrater, conegut autor de teatre; Carles Gerhard, germà del compositor Robert Gerhard, o el mateix Ventura Gassol, un intel·lectual i un poeta.

Tant ells com altres que aniran passant pel relat. I després encara hi trobarem l'Artur Bladé, periodista i escriptor, el tenor Emili Vendrel, el doctor Trueba... Saben que Montserrat va més enllà de les ideologies. És un espai on t'hi pots refugiar. Refugi per a l'ànima però, literalment, refugi material per a les persones. On et pots escapar de les bombes. La muntanya, que ja veurà el lector que és una protagonista més. La geologia, el paisatge, la fauna, la gent... És un escenari especial per novel·lar.

Però la mirada amb què ens arriba tot això no és la de l'elit cultural. És la d'un nen, un escolà d'11 anys que es diu Benet Nomdedéu, sense pare ni mare.

Quan esclata la guerra, han d'evacuar prop de set-cents persones de Montserrat, entre les quals els monjos i els nens de l'escolania. La majoria d'aquests van tornar amb les seves famílies, però jo vaig pensar: “I si n'hi ha un que és orfe, s'ha de quedar...”. Des de la seva perspectiva ens ho explicarà tot. Però què significa una guerra per a un nen d'11 anys? Què vol dir que s'han de matar encara que siguin d'una mateixa família, i no ja política sinó de sang? I hi ha una persona dins del monestir, un monjo que no marxa perquè és dels més grans –fra Cervera– amb qui establirà una relació de net i avi. Un li va preguntant les coses que no entén i l'altre mira d'explicar-les-hi. Ho farà també amb Carles Gerhard, que s'estableix al monestir amb la família i se'l mig afilla. Però la gràcia és que les respostes que li donaran, nosaltres ja les sabem, són moments històrics que ja coneixem. Com quan es fa una de les sessions de les Corts de la República a l'antic refector –el menjador dels monjos– i ell espia i veu una senyora que parla, tota enèrgica, amb un monyo blanc. I fa callar a tothom...

La Pasionaria! I un dia també entrelluca el president Companys...

Que també és cert. Ell tenia una cel·la a Montserrat, i hi anava molt. Ho explica la filla d'un mosso d'esquadra que hi va estar destinat tres o quatre anys en les seves memòries. Ella li havia servit l'esmorzar a Companys. I tibant d'aquest fil vas

“En Benet ho explicarà des de la seva perspectiva: Què significa una guerra per a un nen d'11 anys? Què vol dir que la gent s'han de matar encara que siguin d'una mateixa família de sang?”

construint les aventures i desventures que viurà en Benet amb altres nens que són allà, mentre la guerra va aixafant altres vides.

Els infants, que ho viuen tot amb un component d'aventura malgrat la tragèdia del que està passant.

Té aquesta mirada tendra, sense corrompre. I així, finestrejant, va descobrint coses i va construint la seva relació amb altres personatges. Com fra Areso, el porter, que va ser real i amb el qual té una relació complicada. Ideològicament, ell està molt significat.

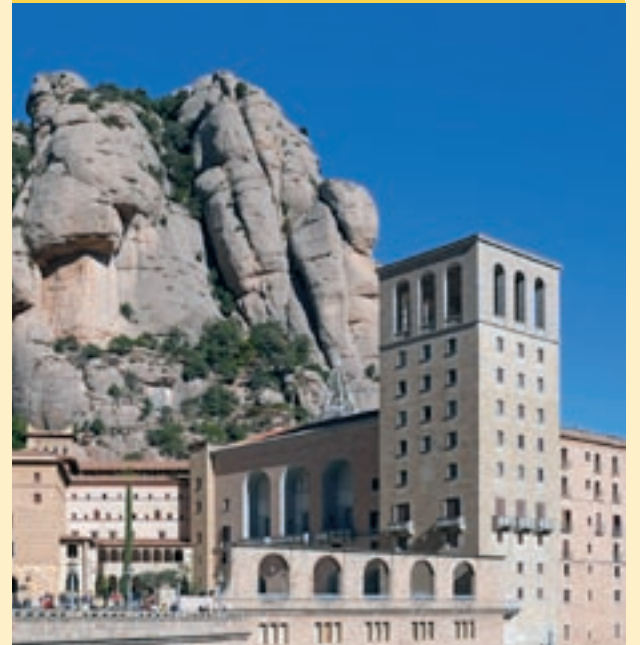
L'espia de Franco a Montserrat, per dir-ho d'alguna manera...

Però des de la nostra perspectiva anirem canviant la mirada, des del principi al final del relat. És un personatge real. N'hi ha pocs, de ficticis, entre ells el mateix Benet o la Teresa, una noia de la seva edat. A ell el veiem créixer emocionalment al llarg de la novel·la, i sentirà coses que fins aquell moment no havia sentit.

Parlant de personatges reals, ja hem esmentat el president Companys, però és que també hi surt Manuel Azaña, el president de la República d'Espanya, o el lehendakari José Antonio Aguirre. I quan vam pensar que vostè s'ho inventava va ser quan narra un espectacle del Paral·lel portat a Montserrat amb la vedet de moda del moment, La Bella Dorita, com a protagonista!

I no m'ho invento, no. Està ben documentat, en un llibre que va escriure l'Àngels Rius, que va ser bibliotecària de Montserrat. Com que la gent que era allà havia de sentir que la vida continuava, malgrat la guerra, hi fan pujar La Bella Dorita. Munten un escenari en un garatge. I hi van alguns dels soldats que hi ha a l'hospital, perquè Montserrat va ser

Del perill de destrucció durant la Guerra Civil a la visita de Himmler

Seria adient per a un monestir com el de Montserrat dir que es va salvar de miracle de la destrucció durant la Guerra Civil. Però més enllà de la hipotètica intervenció divina, hi va haver unes quantes voluntats humanes que es van aliar per preservar un lloc de tanta càrrega simbòlica, com explica Martí Gironell a La muntanya del tresor. De fet, es va salvar més d'una vegada, tant al principi com al final de la Guerra Civil. Durant aquells tres anys, es va mantenir obert a visites, i fins i tot va ser utilitzat per explicar que el govern de la República no perseguia la llibertat de culte, un cop va haver passat el furor dels inicis. Gironell intercala en la novel·la les visites de dignataris diversos o de delegacions estrangeres al santuari. No gaire temps després del final del conflicte, hi arribaria un altre visitant històric: Heinrich Himmler, el Reichsführer del règim nazi i cap de les SS. Diuen que hi buscava el Sant Grial, el calze que Jesucrist hauria fet servir en el darrer sopar amb els apòstols. L'escriptor i periodista diu que encara no té cap reacció de gent de dins que s'hagi llegit la novel·la. J.V.

hospital militar, i veïns dels pobles del voltant que puguen a veure aquella vedet... de la qual se sap que Companys n'era un gran admirador. A Barcelona anava a veure els seus espectacles al Molino.

Ep, però també hi ha alta cultura!

En aquest moment, amb la impremta dels monjos, es publica el que serà el primer llibre de Pablo Neruda a Espanya. Gràcies a Manuel Altolaguirre, un poeta basc, que és a Montserrat. A la impremta no només s'hi produeix propaganda sinó també poesia perquè algú creu en el valor de la paraula per confrontar les armes. I veiem com en Benet els ajuda a fer la pasta de paper en un molí.

“Un llibre de ficció també és un llibre d'evasió, i la ficció funciona com un territori de salvació. És com un santuari on s'aixopluguen els personatges que, de passada, també salven i protegeixen el lector”. Ho posa vostè en boca d'Altolaguirre.

Ho faig perquè en van tenir sort, també, dels llibres.

I el títol? Quin és el tresor de Montserrat?

La clau de volta és al final, hauran d'arribar fins aquí per saber-ho...

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

La democràcia en perill

Vivim uns temps en què el pessimisme està carregat de raons. Polarització, predomini del discurs de la dreta extrema, manipulació informativa, perill de guerra, precarietat, exclusió social, pobresa, escalfament global, manca d'expectatives, inseguretats i incerteses diverses... La idea de progrés sobre la qual se sustenta la civilització occidental des de la Il·lustració s'ha demostrat més feble del que esperàvem. Ara, costa molt defensar la idea de progrés. Dins de les classes subalternes, probablement siguem l'última generació que ha aconseguit unes seguretats i uns nivells de benestar acceptables, millors sens dubte que la generació dels nostres pares, igual que els nostres pares van millorar i molt la dels nostres avis. La generació dels nostres fills, amb molta formació i havent viscut en un entorn cultural i tecnològic relativament còmode, té molt difícil d'evitar que la seva situació social, econòmica, material i d'independència per construir el seu propi projecte de vida millori. Una altra cosa és si es pertany al nucli acomodat d'aquesta societat de guanyadors i perdedors cap a la qual hem evolucionat, en la qual ja no és possible la classe mitjana. El món de l'establishment, de les elits, és cada vegada més un altre món. Ja no hi ha paràmetres ni possibilitats remotament semblants o comuns.

La crisi de la política actual, amb escassa credibilitat de les seves formes i continguts, així com l'eclosió i predomini de formes extremes vinculades a la indignació de la ciutadania, no és una cosa temporal, una explosió momentània, sinó més aviat un moviment profund que té a

veure amb la infeudació de la política per part de l'economia, o el que és el mateix per l'establishment beneficiari del capitalisme desencadenat. La democràcia ha estat buidada si no de tot contingut, sí almenys de bona part d'ell. El neoliberalisme manté una relació poc feliç amb la democràcia, una cosa evident si tenim en compte que la societat democràtica se sosté sobre el treball remunerat, algunes seguretats i uns certs límits a la desigualtat. Un cop dinamitat tot això, una vegada el famós ascensor de la mobilitat social fa ja temps que només funciona cap avall. Es produeix una minva enor-

L'eclosió de formes extremes vinculades a la indignació de la ciutadania no és una cosa temporal

me del capital social. El nou capitalisme està aconseguint que hi hagi creixement sense ocupació i que la població tingui por i accepti qualsevol cosa. Es criminalitza la pobresa i l'estat-nació va quedant ara reduït a les seves funcions penals de vigilància i càstig.

En la recuperació de la política com a activitat i funció extremadament honrosa, caldrà aprendre a distingir els líders dels messies, les propostes raonables del populisme. Totes les promeses de redempció, ja sigui al cel com a la terra, han acabat amb formes de dominació. En la nova política ha adquirit un renovat protagonisme una narrativa basada

en la desinformació i la por. El perill del populisme és gran allà on les estructures democràtiques són especialment febles. S'imposa recuperar els valors inherents a la cultura democràtica de tolerància, reconeixement, respecte a la diversitat i la raó il·lustrada com a base de qualsevol debat i discussió. També distingir els fets veraces de les meres invencions fraudulentoses. S'imposa no continuar ignorant per més temps els nostres problemes comuns i "el nostre destí comú". Per a això necessitem un marc d'interacció política i moral. Es requereix un projecte institucional de signe cosmopolita, consistent en la consolidació d'un dret públic democràtic a nivell mundial que revisi i superi el concepte tradicional de sobirania. El model liberal de sobirania vinculada a un territori ja no serveix, quan els grans desafiaments s'han justament desterritorialitzat. Si la globalització ha suposat el triomf de dinàmiques transfrontereres, s'ha alterat la democràcia i el control dels governs a nivell nacional.

Perquè això sigui possible, el concepte de ciutadania ha de continuar avançant, si pot ser sense retrocessos ètnics i tribals, cap a un cosmopolitisme en què la mateixa noció de ciutadania no estigui basada en la pertinença exclusiva a una comunitat territorial, sinó en normes i principis generals que puguin ser arrelats i utilitzats en diversos escenaris, una ciutadania de diversos nivells, amb una legitimitat democràtica de diverses capes. S'imposa el múltiple i el complex. Parafrasejant Tony Judt i la seva pragmàtica defensa de la socialdemocràcia, podríem concloure que la política democràtica no representa un futur ideal; ni tan sols un passat ideal. Però és la millor de les opcions que tenim avui, justament per recuperar el present i el futur.

Susanna Barquin

Tanatosi

Un vespre, era en un bar amb tres persones, una senyora i un senyor de la meua edat, i una altra de bastant més jove. Sense preàmbul, es va acostar a la taula un senyor corpulent i en avançat estat d'embriaguesa: volia que jo li fes una abraçada i un petó. La noia jove, que era al meu costat, es va aixecar i es va posar a l'altra banda, dreta, entre els altres dos, mentre jo contestava al depredador que un altre dia, que marxés a descansar. Per alguna raó, segurament atribuïble a l'alcohol, em va fer cas, i la noia jove va tornar al meu cantó. Vaig dir-li que mai no es deixa sola una germana, no com un retret, sinó a la manera didàctica, com un aprenentatge ancestral. El senyor em va confessar que mai abans s'havia adonat realment de l'impacte que tenen aquestes actituds amb les dones, que no havia vist abans la por que generen. Va ser, n'estic segura, una declaració honesta, despullada de tot els artificis teòrics que esdevenen xerrameca insulsa. Ser

dona és tenir por. No és maquillar-se ni portar talons, no és ser més sensible ni menys interessada en el poder o en la competició. Ser dona és tenir por quan no es compleixen els quatre preceptes establerts socialment: temps, espai, vestimenta i companyia.

No naixem porugues, no és qüestió biològica, sinó social. Aprenem la por i aprenem a viure amb por de tal manera

L'apoderament vol dir comprendre que hi ha un 50% de la població que mereix viure sense por

que acaba formant part del nostre ésser, com les ungles o les pestanyes. Per això, entenem que una dona quedi paralitzada davant d'una agressió, que no se li ocorri dir aquí et quedes i marxar. Perquè sabem què és la tanatosi: la paràlisi com a resposta davant d'un depredador. La tanatosi existeix en el món animal com a adaptació no apresada: em quedo

quieta, ben quieta, diria la granota, que sembli que estic morta, fins i tot expulsos ventositats pudents, a veure si s'ho creu i passa de llarg. La tanatosi existeix també en el món femení, i són aquells comportaments passius que després es giren a la contra: com pot ser que no hagués fet això o allò. Miri que seria més fàcil d'entendre si es posés en les sabates de la víctima, perquè llavors sentiria l'anhel intern per sortir indemne, que no deixa pensar com si estiguéssim en una partida d'escacs. Com que sabem què és la tanatosi, parlem d'apoderament. Que no vol dir, o no només, enfortir el potencial social, polític o econòmic. Vol dir comprendre que hi ha un 50% de la població que mereix viure sense por. Vol dir que els carrers tinguin prou llum, que els horaris comercials siguin prou flexibles perquè hi hagi aflluència de persones per la via pública, que la perspectiva de gènere no sigui motiu de befa, sinó una aportació de valor a l'hora de prendre decisions. I que hi ha víctimes i depredadors. I que si algú tria analitzar la víctima, no es posa de la banda dels homes, sinó dels depredadors.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Agustí Danés

Caure i aixecar-se

Escriure es fa amb les mans, però les paraules surten del cap. *55 milions de batecs fora del cor d'una mare*, de M. Mercè Crous (Santa Eugènia de Berga, 1962), és un llibre ple de paraules escrites amb el cor. És la història de com va viure el greu accident amb bicicleta del seu fill Roger Tuneu el 30 de juny de 2012. Aleshores, tenia 20 anys i estava a punt de participar amb la selecció espanyola d'orientació de BTT al Mundial que es disputava a Hongria. Un esportista amb projecció. Aquell dia organitzava amb il·lusió una cursa de BTT a Santa Eugènia quan, fent el reconeixement de la ruta, va tenir un greu accident. El van trobar inconscient. En un instant va semblar que tot s'esfondrava. Crous relata l'impacte emocional d'aquell moment, les gestions per traslladar-lo en ambulància a Vic i amb helicòpter al Parc Taulí de Sabadell, la gravetat del diagnòstic i la incertesa del desenllaç. Per això, el relat està ple d'emoció: el text traspua el patiment d'una mare, els neguits d'una família, el desig de veure progressos i, al final, com si fos una llum després d'una cursa d'obstacles enmig d'un túnel de fosc, l'esperança en la recuperació amb el pas per l'Institut Guttman, però, també, amb la serenitat per posar-se novament al volant del

cotxe, amb la matriculació per estudiar a la UVic-UCC –va acabar obtenint el títol universitari de CAFE–, amb el retorn a la competició amb BTT o amb la participació en curses mítiques com la Titan Desert. Per això, encara que sembli que el llibre és una història en realitat són moltes històries que tenen el valor de ser explicades tal com ragen: M. Mercè Crous s'expressa com a mare, confessa debilitats i expressa pors, però, alhora, mostra fortalesa i exhibeix determinació. Sense dir-ho, ve a explicar que rendir-se no és una opció.

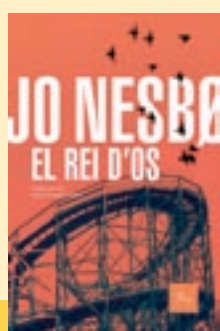
Com afirma l'aventurer Albert Bosch al pròleg del llibre, encara que el protagonista sigui Roger Tuneu, que ho és, aquesta també és la història de “la mare que el va parir”. És a dir, de l'autora: M. Mercè Crous. El fil conductor del llibre, amb el relat també d'un infart que va patir el pare i una lesió de lligaments de la germana, és un cúmul d'adversitats que es converteix gairebé en una lliçó de resistència de la família Tuneu Crous: conjurar-se per superar els entrebancs, aprendre a no defallir i entendre que caure és tornar-se a aixecar. Una i mil vegades.

55 MILIONS DE BATECS FORA DEL COR D'UNA MARE

Autora: M. Mercè Crous
Lloc i any d'edició: Santa Eugènia de Berga, 2024.
Pàgines: 94

NOVETATS EDITORIALS

'El rei d'Os'
Jo Nesbo
Ed. Proa

Torna l'autor de grans èxits de la novel·la negra nòrdica. I ho fa amb els germans Opgard com a protagonistes d'un relat que transcorre al poble d'Os, que ells dominen. Un, al davant d'un hotel i l'altre, amb els plànols d'un parc d'atraccions preparats. Però l'èxit d'aquest depèn del fet que la nova carretera passi a prop del poble, i quan saben que això no serà s'engega una maquinària diabòlica.

'Notre-Dame de París'
Victor Hugo
Ed. de 1984

Ara que sentirem a parlar molt de Notre-Dame, amb la culminació de la restauració de la catedral parisenc després de l'incendi, és un bon moment per llegir aquest immens clàssic de la literatura francesa. Ens arriba ara en la traducció al català d'Esther Tallada. Retrobem-nos amb el campaner Quasimodo, la bella ballarina Esmeralda i l'ardiaca Frollo, tres personatges immortals.

'Somnis de trens'
Denis Johnson
La Segona Perifèria

Són uns quants fets destacats entorn d'aquesta obra: deu anys del segell editorial, trentè titol publicat i primer en català d'aquest autor. I a més, considerat entre les millors novel·les del que portem de segle. La vida d'un home senzill, a principis del segle XX, que talla boscos i fa ponts per fer avançar el ferrocarril als Estats Units. S'ha dit d'aquesta novel·la que és “una epopeia en miniatura”.

'Si Lenin aixequés el cap'
Albert Botran
Rosa dels Vents

Quan Lenin va morir, Stalin en va fer momificar el cos. És com si les idees del que va ser líder comunista i de la revolució de 1917 a Rússia també haguessin quedat encarcerades. Albert Botran, economista i exdirigent de la CUP, proposa rellegir-les avui anant a la font. I diu que hi descobreix un ideòleg més obert del que sembla, que reclamava “la força i la flexibilitat per començar de zero”.

'Mare mar'
Marina Montsonís
Ara Llibres

Filla de la Barceloneta i arrelada al barri des de fa cinc generacions, l'autora en reivindica la memòria al mateix temps que en pateix la transformació. I des de fa un temps ho fa a través de la cuina i el peix, amb les receptes però també amb tot el que implicaven de saber popular. Directora de la Cuina del MACBA, ha guanyat amb aquesta obra el premi Ara Llibres de no-ficció.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

356

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Terminologia del ioga

El ioga és una disciplina física, mental i espiritual que ens serveix per aconseguir un equilibri entre cos i ment. El significat de ioga és 'unió', és a dir, unió harmònica del cos, de la ment i de l'esperit, i alhora unió de l'individu amb el cosmos. Per arribar-hi es fan una sèrie de postures, anomenades àssanes, combinades amb exercicis de respiració, anomenats pranaïama.

Tenint en compte la popularitat d'aquesta disciplina, el 2020 el Termcat va publicar en línia la *Terminologia del ioga*, que recull 110 termes sobre conceptes generals del ioga, els tipus de ioga, els àssanes, els txakres (cadascun dels centres energètics situats al llarg de la columna vertebral que posen en contacte el cos físic i el cos subtil), els pranaïames, les nadis (els conductes energètics del cos subtil a través dels quals circula l'energia vital), els bandhes (les contraccions sostingudes que fa el ioga de determinades parts del cos durant l'execució d'una postura per dirigir el prana cap a una zona concreta –el prana és l'energia vital que constitueix el principi essencial de la vida i regula l'estat d'ànim i les funcions fisiològiques del cos–), les kriàs (la purificació del cos físic) i les mudràs (els moviments simbòlics d'una part del cos, sovint les mans o els dits de les mans, o amb el cos sencer, que serveixen per obtenir determinats beneficis per al cos físic i arribar a un estat elevat de consciència). Cal afegir que aquest vocabulari va acompanyat d'un pòster interactiu amb els principals àssanes il·lustrats: <https://www.termcat.cat/sites/default/files/attachments/multimedia/ioga_assanes.pdf>.

Les denominacions catalanes s'han fixat a partir del sànscrit, la llengua de referència en aquest àmbit. A més, els noms dels àssanes en català tenen sinònims complementaris que són l'adaptació dels manlleus del sànscrit (per exemple, la postura de l'arbre o el vriksàssana). En el cas dels tipus de ioga, el manlleu és en primer lloc i l'alternativa catalana en segon (per exemple, karma-ioga o ioga de l'acció). En els txakres, s'ofereixen dues denominacions catalanes, a més de la forma adaptada (txakra del cor o quart txakra o anàhata-txakra). També hi ha les definicions, els equivalents en castellà, anglès i sànscrit amb la forma transliterada. Si us interessa, podeu trobar molta més informació en aquest web: <<https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/278>>.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de
vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

VIURE A CATALUNYA.
APRENEM CATALÀ
des de l'anglès

LIFE IN CATALONIA.
LEARNING CATALAN
from English

Aprenem català des de l'anglès

Material didàctic del Departament de Cultura per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'anglès.

Ho podeu trobar a:

ELNOU.CAT

amb el suport de:

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

UNITAT 04: Les hores i els dies

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

JOHN MELLENCAMP 'The Lonesome Jubilee' Mercury, 1987

John Mellencamp va començar a gravar discos a mitjans dels anys setanta dient-se John Cougar. I a mitjans de la dècada següent, va decidir dir-se John Mellencamp, tot i que ja tenia èxit. Canviar-se de nom a mig fer és un fet insòlit en el món del rock. Aquest *The Lonesome Jubilee* és el seu novè disc i probablement el millor dels 29 que ha gravat fins ara. En aquest disc, abandona una mica el so típic dels Rolling Stone que el caracteritzava, molt rocker i potent, i hi afegeix instruments com un violí, un acordió i guitarres acústiques i la cosa sona més folk que mai, però sense oblidar el rock fort en molts moments. És un àlbum conceptual: més o menys totes les cançons parlen dels marginals, de la classe obrera i de com de dura és la vida per a molta gent. No és gens optimista. Tots els temes, per descomptat, són de Mellencamp, lletra i música. El disc s'obre amb un dels millors, "Paper in Fire", que

més o menys anuncia de què anirà el disc: una melodia enganxosa, protagonisme del violí i la bateria en primer pla marcant el ritme. També estan molt bé "Check It Out", amb la veu encantadora de Crystal Taliefero fent els cors, i "Cherry Bomb", que va tenir un gran èxit com a *single*. En alguns moments, la presència intensa del violí, que toca Lisa Germano, fa que la cosa tiri a country. Mellencamp continua actiu. De fet, només té 73 anys, jove, si el comparem amb altres figures del rock.

EL TEST Jordi Homs (Afers Domèstics)

Primer instrument que vas aprendre a tocar. El piano. **Primer grup/coral del qual vas formar part.** La coral Canigó de Vic. **Primer concert en directe.** Un concert de Nadal amb la Canigó el 1997. **Primer disc que et vas comprar.** El primer CD de Tracy Chapman, tot i que el primer K7 va ser dels Beatles. **Quants discos tens?** Un centenar de CD. **Salva'n tres (de discos).** *Que no s'apague la llum*, de Lluís Llach i Feliu Ventura; *8*, de Gossos, i *Immigrasons*. **Grups o músics de capçalera.** Queen, Roger Mas, Gemma Humet, Oques Grasses. **Un concert (com a públic) per recordar.** Roger Mas al castell de Montesquiú en plena pandèmia.

NOTES

Suu torna amb nou disc i gira a principis del 2025

La cantant barcelonina Susana Ventura, coneguda popularment com a *Suu*, publicarà el seu quart disc a principis de 2025 i el presentarà el 28 de març amb un concert a la sala Razzmatazz de Barcelona en el marc de la programació del festival Guitar BCN.

Abans, la cantant haurà actuat el 14 de març a la Sala Copèrnico de Madrid en una gira que després continuarà el 4 d'abril al Teatre Municipal de Girona i el 25 d'abril a la Sala Moon de València. L'anunci del retorn de Suu amb material nou es va fer fa uns dies, just després d'acabar la gira de 2024 amb quatre concerts seguits fets a l'Heliogàbal de Barcelona. Aquest any, Suu ha fet una gira molt minimalista arreu de l'Estat actuant només en espais d'aforaments reduïts i exclusius i tocant sola acompanyada tan sols de la guitarra o l'ukelele. Ha trepitjat escenaris de Madrid, Granada, Màlaga,

la Corunya, Vigo, Donosti, Bilbao, Saragossa, Palma o Ciutadella exhaurint les entrades pràcticament a tot arreu. El 2024 ha tingut altres moments màgics per a la barcelonina, com haver aconseguit dos discos d'or per les seves cançons "Tant de bo" i "Eres un tema-zo" del seu disc *Ventura* (Halley Records 2020), haver col·laborat amb La Oreja de Van Gogh, un dels seus grups referencials, el passat setembre a Tarragona, o estar partici-

pant com a capitana del programa *Zenit* de TV3. El 2025, però, tornarà la Suu dels grans escenaris amb concerts amb banda i un disc del qual de moment es coneixen pocs detalls però on possiblement hi sonaran cançons com *Últimamente* o *Passen coses*, que ja ha avançat en format *single* durant el 2024, igual com també va publicar una col·laboració amb els valencians Varry Brava i amb les catalanes Las Migas i Mama Dousha. És evident que Suu té corda per temps.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

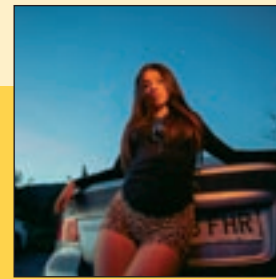
KABUL BABÀ 'IV'

Kabul Babà és una banda liderada per Cuco Lisic i Jaume Soler, *Peck*, dos històrics de Sopa de Cabra que van crear la formació el 2001 quan el grup de Quintana i Thió va anunciar que plegava. El 2011, però, quan Sopa va tornar, els Kabul es van posar a hivernar. I ara, per sort, han ressuscitat amb un disc sincer, honest i amb regust a clàssic que s'allunya del pop més endreçat que facturen ara uns Sopa que també acaben de treure disc. El primer *single* de *IV* és "Què puc fer per tu", un temorràs amb ànima que triomfaria a qualsevol disc dels Sopa del segle XX.

PAU VALLVÉ 'Agorafília'

Amb el pas del temps Pau Vallvé ha perdut les manies i a *Agorafília*, tot i que segueix manant el pop d'autor marca de la casa, el barceloní no s'ha tallat a l'hora de flirtejar amb el folk, el rock, la rumba, l'electrònica, la balada i fins i tot una cançó pop estiuenca. Part de la culpa que tot plegat soni compacte i amb certa unitat és de la banda que ha creat per gravar –i presentar en directe– el nou treball, on hi ha les *iaies* osonenques Jordi Casadesús i Jordi Turre. Aquest és el 18è àlbum d'un artista que ja fa temps que s'ha guanyat l'eternitat.

CLOE 'Com un nai amb Ferrari'

Cloe és una promesa emergent del panorama urbà nacional que es va donar a conèixer fa més d'un any guanyant un concurs de maquetes a la Fira de Vilaseca (FiM). I ara, després d'avançar alguns temes durant el 2024 com "Trampa", "Entre el fum", "P*TA SEXY", "En el club" o "No em rentes", debuta amb un àlbum amb 13 cançons que naveguen per estils com el trap, el reggaeton o l'afrobeat. Hi col·laboren *germans* com Lluc, l'eufòrica Scorpio, Kuu, Ayrin o Vern Alder. Tal com es pot veure a la portada, però, de moment no té un Ferrari. Té un Subaru.

PANTALLES I BOTONS

Isaac Muntadas

'Silent Hill 2 Remake'

Ni la boira pot amagar un 'remake' excel·lent

Què tenen en comú Vic, Ripoll, Sant Joan de les Abadesses o Lleida amb Silent Hill? La boira, és clar. Aquest poble fictici dona nom a la saga de terror psicològic parida fa 25 anys pel Team Silent de la distribuïdora japonesa Konami. Llavors, la boira va servir per emmascarar les limitacions tècniques de la primera PlayStation. Les targetes gràfiques de l'època no tenien la potència necessària per renderitzar el mapa al complet. El fenomen meteorològic no només donava una sensació d'opressió i de tensió per no saber d'on sortirien els monstres, sinó que ocultava les zones que es veien malament i el rendiment no patia tant, ja que no havia de carregar de cop tots els elements en pantalla, com els edificis o els enemics.

El setembre de 2001, el Team Silent va crear el considerat millor joc de la

franquícia: *Silent Hill 2* (PlayStation 2, Xbox i PC). Ha plogut molt des de llavors. A banda de *Silent Hill*, Konami ja va viure la seva època daurada fa temps amb sagues com *Castlevania*, *Pro Evolution Soccer* (PES) o *Metal Gear*. Des de fa una dècada ha deixat força de banda els videojocs per introduir-se en el món dels *pachinkos*, les màquines escurabutxaques i els jocs per a mòbils. Algunes de les seves sagues han mort en vida com és el cas de PES, que ara es diu *eFootball*. No és el cas de *Silent Hill*, que ha ressuscitat gràcies a Bloober Team, coneguda per fer *The Medium* el 2021. Els primers tràilers del *Silent Hill 2 Remake* (en venda des del 7 d'octubre) no van convèncer, sobretot, per algunes mecàniques de joc com el combat cos a cos. Però la desenvolupadora polonesa va fer cas a les crítiques i va rectificar.

Silent Hill 2 és molt fidel a la història del joc original, però amb uns gràfics i una ambientació molt més terrorífica. L'argument versa sobre l'arribada del protagonista, James Sunderland, a Silent Hill, després de rebre una carta de la seva esposa, la Mary, que va morir fa tres anys per una malaltia degenerativa. El joc treballa molt millor la construcció de la personalitat dels NPC (personatge no jugable) com Angela Orosco, Eddie Dombrowski o la Maria, que com en James estan atrapats en aquest poble

maleït. La llanterna i la ràdio, que alerta de la presència dels monstres quan t'hi apropes amb interferències, són claus en una aventura de *survival* horror que té força munició i cures en la dificultat normal, però que escasseja en la difícil. Una altra de les grans millores és el combat contra els enemics finals, que s'han redissenyat i són més difícils i angoixants: el Pare Abstracte o el Cap de Piràmide en donen fe. El joc fa molta por. L'Hospital Brookhaven (ple d'infermeres assassines) i la Presó de Toluca són els indrets més terrorífics. I menció especial als trencaclosques, que et faran pensar molt. Les combinacions d'algunes caixes fortes i portes o el del final de la presó són per a experts. Ara només falta que el joc vengui bé. La saga al complet "només" ha venut 9 milions de còpies. Cal una empenta dels nostàlgics.

Plataformes:

PlayStation 5 i PC

Gènere: Survival horror

Idioma textos:

Castellà

Idioma veus: Anglès i japonès

Format/Preu: Físic i digital: 69,99 euros

Desenvolupador i distribuïdor: Bloober Team i Konami

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'Gladiator II' de Ridley Scott

Força i honor

Ridley Scott entoma la seqüela del seu espaterrant èxit *Gladiator* (2000), premiada amb cinc Oscars, després d'encadenar algunes pel·lícules que no li han reportat massa beneficis com és el cas de la darrera i ambiciosa *Napoleón* (2023). De la mà d'un argument de Peter Craig i David Scarpa i guió del mateix Scarpa, el cineasta britànic retorna al gènere històric i, en concret, al gènere pèplum, reprenent l'acció vint anys després de la mort de l'heroic Màxim (Russell Crowe) en l'arena romana. Ara tenim un imperi romà en decadència sota la corrupció dels pertorbats germans emperadors Geta (Joseph Quinn) i Caracal·la (Fred Hechinger) i el film arrenca amb la presentació de Luci (Paul Mescal), fill secret de Màxim i Lucil·la (Connie Nielsen), a la zona de Numídia, al nord d'Àfrica.

Un inici que desemboca en l'espectacular batalla de la conquesta del país pel general romà Acaci (Pedro Pascal) amb l'assalt a la fortalesa d'una flota de vaixells amb els seus

remers a galeres. Després de la derrota i caiguda de Numídia, Luci és enviat presoner a Roma i entrarà en l'escola de gladiadors de Macrinus (Denzel Washington), on la seva única aspiració és sobreviure enmig de la crueltat de les lluites del Coliseu. La nova superproducció de Ridley Scott garanteix l'espectacularitat amb bones dosis d'acció, a estones efectista i també *gore*, més enllà de la fantàstica i cruenta batalla inicial, centrades en el coliseu romà i les seves macabres atraccions sota la mirada sàdica dels dos emperadors.

Així tenim Luci i els seus companys lluitant contra uns mandrils ferotges i salvatges o desafiant un rinoceront gegant, una espècie de dinosaure, cavalcant per un popular gladiador invencible. També tenim escenes increïbles com el Coliseu convertit en un parc temàtic aquàtic on es reproduceix sagnants batalles navals, una idea esbojarrada que, tanmateix, té traces de versemblança confirmades. Un seguit de combats que culminen amb el duel final entre

Luci i Acaci, ara el seu padastre, sota la mirada patidora de Lucil·la. Una pel·lícula que juga també la carta melodramàtica enmig de les convulsions de progenitors i fills perduts ara redescoberts i finalment rehabilitats on Lucius esdevé el nou heroi, guerrer indestructible, fill pròdig cridat a ser el nou líder que pot regenerar l'Imperi.

Gladiator II també juga la carta shakespeariana de les rivalitats caïnites del poder romà així com les conspiracions per enderrocar els governants. Temps d'intriga i de venjances enmig de la contraposició del Senat i la tirania dels emperadors, l'ambició de Macrinus per manipular els emperadors o els complots militars de Marc Acaci i la seva dona,

Lucil·la, per fer caure el règim corcat de Caracal·la i Geta. Convé subratllar que el jove actor Paul Mescal, nominat a l'Oscar com a millor actor secundari pel film independent *Aftersun* (2022, Charlotte Wells), gaudeix de la immillorable oportunitat de fer el salt a l'estrellat en figurar en aquesta gran producció. Enmig de l'extens repartiment i més enllà dels actors esmentats, tenim també el britànic Derek Jacobi com a senador Graco, paper que repeteix després del primer *Gladiator*; Tim McInnerny com a senador Thraex, o Lior Raz com a cap entrenador dels gladiadors Viggo. Per acabar, convé recordar que *Gladiator II* té disponibilitat de versió doblada en català en alguns cinemes.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

SOCIMIS ENTRE EL DIT I EL FET

Les socimis (societats cotitzades d'inversió immobiliària) han tingut mala premsa des que es va crear aquest tipus de societat, cal dir-ho tot, sota govern socialista. Mala premsa per un règim fiscal avantatjós, per una vinculació amb el sector immobiliari no sempre a favor del consumidor final i perquè es tracta d'un vehicle inversor per a grans patrimonis. La seva creació es va produir en un context complex. Era el 2009, un any, ja se sap, de fortes turbulències. Havia esclatat la bombolla immobiliària en un estat, l'espanyol, que havia crescut cavalcant a lloms d'una desproporcionada febre constructora bastida sobre un fràgil matalàs de crèdit. No cal dir que tot va saltar pels aires perquè tot era una fal·làcia. Aquell 2009 ningú no volia ni construir ni apropar-se a un sector immobiliari en hores baixes. Calien incentius perquè no es passés d'un extrem d'eufòria a un altre extrem de depressió. La resposta es va vestir d'incentius fiscals que el 2012, ja amb el PP de Mariano Rajoy, es van convertir en una mena de catifa vermella, en forma d'un règim fiscal favorable. Dotze anys després, les socimis s'han posat al centre del debat econòmic arran de l'acord entre els partits del govern espanyol que suposaria, aproximadament, retirar aquesta catifa vermella. És un acord que faria que els impostos que paguen aquestes societats tendeixin a assemblar-se al que paguen la resta d'empreses, cosa que ara no passa.

Per posar una mica de context, per socimi s'entén el que indiquen les seves sigles però una mica més que això. Són un tipus de societats dedicades, efectivament, a la inversió immobiliària. Però seria simplista centrar el concepte d'immobiliària únicament a l'habitatge. Les socimis inverteixen en centres comercials, en complexos de centres de gestió de dades, en naus logístiques, en aparcament o en hotels. Els compren per posar-los a lloguer i obtenir-ne rendibilitat. Els beneficis tributen poc. Molt poc, de fet: un 1%. Per això s'ha sentit a dir sovint que, a Espanya, els rics –els que es poden permetre invertir en aquest tipus de vehicles inversors– paguen un 1% d'impostos. És una afirmació

amb trampa. El que diu la llei és que les societats paguen aquest percentatge, però si distribueixen una part del benefici entre els accionistes, aquests últims hauran de tributar un 19% dels dividendes rebuts.

Pels puristes, tot l'anterior està dit molt esquemàticament. El règim fiscal de les socimis té tantes condicions que semblen el gag de "la part contractant de la primera part" dels germans Marx. Aquesta complicació convida a deixar-se portar per la suspicàcia. El règim fiscal, de fet, és qualsevol cosa menys transparent: s'apliquen les exempcions d'impostos si, agafin aire, les societats tenen un capital social superior a cinc milions d'euros i si distribueixen almenys un 80% dels beneficis a dividendes (llavor qui paga el tribut és l'accionista), perquè aquells guanys que no es distribueixen paguen un impost del 15%. La mateixa normativa denota poca transparència. Tan poca transparència com l'activitat que desenvolupen les mateixes societats.

Aquesta poca transparència és el que marca la distància entre el que es diu i el que es fa. El que es diu és que les societats anònimes cotitzades d'inversió immobiliària són una eina de reactivació del mercat immobiliari i que tenen una participació determinant en la generació d'un parc d'habitatges de lloguer digne d'aquest nom, amb un tractament

professional. Seria un plantejament contrari del que és la majoria del mercat de lloguer, en mans de petits propietaris. Ara, quan sonen tambors de canvis en el règim tributari, apareixen veus que indiquen fins a quin punt aquestes modificacions afectaran ja no les mateixes societats, que naturalment també, sinó la societat en general. Adverteixen que el preu del lloguer, ja prou alterat, encara tendirà a créixer més. Ho diuen al mateix temps que defensen que les socimis no arriben a representar més de l'1% del total del lloguer a l'Estat. Té un encaix controvertit defensar que les socimis tenen poc pes en el mercat del lloguer i, al mateix temps, afirmar que apujar-ne els impostos perjudicarà aquest mateix mercat del lloguer. Les dades indiquen que el 30%

dels 24.000 milions d'euros en actius de les 123 socimis que hi ha a l'Estat (el país on n'hi ha més i no deu ser per casualitat) estan vinculats directament a l'habitatge. Cadascú pot opinar si això incideix o no en el mercat.

Lluny de la santificació que s'autoatribueix el sector, el que es fa és diferent del que es diu. Moltes de les socimis estan al darrere de compres de blocs sencers d'habitatges sense mirar gaire per les necessitats dels que hi estaven vivint. Això en el cas de les grans, perquè un bon grapat del centenar llarg de societats del sector constituïdes a l'Estat no són més que vehicles perquè grups familiars amb grans patrimonis tinguin manera de distreure una part de les seves responsabilitats fiscals en forma d'impostos de transmissions o de patrimoni.

La sortida en tromba dels portaveus del sector, que han arribat a titllar de "comunista" que els vulguin apujar els impostos i a amenaçar d'endur-se el negoci a altres països només de sentir que hi hauria una revisió del règim tributari de les socimis, hauria de ser el millor mirall que alguna cosa s'havia de canviar en la regulació d'aquesta modalitat d'inversió. De 2009, quan es va crear aquesta eina, i 2012, quan se li van donar tota mena d'avantatges fiscals, fins a 2024 hi ha hagut prou canvis com per justificar, almenys, una revisió.

INDICADORS

Alentiment exportador

Les exportacions catalanes acumulen un retrocés del 2,9% interanual entre els mesos de gener i setembre. Les dades del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme assignen 74.182 milions de vendes exteriors a Catalunya en aquests tres trimestres de 2024. La dada favorable correspon al mes de setembre, quan les exportacions van créixer un 3,4% respecte a fa un any i trencava la tendència negativa de l'agost.

Reactivació residencial

La compravenda d'habitatges es va enfil·lar un 33,8% a Catalunya durant el mes de setembre en comparació amb el mateix mes de l'any passat, segons dades provisionals de l'Institut Nacional d'Estadística (INE). En total, es van registrar 8.987 operacions (1.553 d'habitatges nous i 7.434 de segona mà). Les compravendes encara van créixer més a l'Estat, un 41,5%, respecte a fa un any, quan el mercat estava alentit.

EL SO DE CAMINAR

Toni Juclà / sodecaminar@gmail.com

Oposats al camí

Una bona manera de redescobrir la connexió que tenim amb l'entorn on caminem és anar a buscar bolets després d'un dia de festa, com pot ser un dilluns qualsevol. Allà on amb tota probabilitat hi ha hagut una massificació de boletaires i, per tant, l'expectativa és mínima a l'hora d'omplir el cistell. És el moment i el lloc per deixar-se portar pel so del silenci, per sentir la presència d'allò que recerques i esperar que et cridin. Llavors, de cop, sense saber el perquè, posar l'atenció en un punt, on apareix un d'aquells que tenies a la ment per collir. Sorprenentment en trobes a llocs de fàcil accés, que d'altres no han vist, i també els veus en llocs de difícil, amagats entre les bardisses, protegits per una munió de punxes, per acabar ple d'esgarrinxades i, sobretot, si l'aconsegueixes valorar molt el premi obtingut. Com si de tot s'hagués de pagar un preu. Cal aclarir un espai ocupat i opac. En aquest cas la lluita contra els esbarzers que colonitzen, perquè avui el bosc no tenen un aprofitament, no tenen una presència cons-

tant de vida activa que impliqui un equilibri, i així, apareixen com paràsits, plantes que conquereixen tot el sotabosc.

L'esbarzer és del gènere *Rubus* i de la família de les rosàcies, tenen la capacitat d'ocupar espais deixats, amb gran rapidesa, i trenquen l'estètica del paisatge. Fan nosa, molesten molt, però són part de l'entorn, tenen un perquè i es desenvolupen amb vigorositat per transformar els camins i alterar l'equilibri. Arriben a ser murs infranquejables, així per exemple són unes bones muralles als marges dels camps per impedir l'entrada dels porcs senglars als cultius, però també limiten el creixement harmoniós en espais de biodiversitat. En un bosc ben gestionat, amb una activitat humana coherent i resiliència amb l'entorn i les activitats d'altres espècies, solen tenir una presència esporàdica i la sol substituir la seva parenta, la rosa silvestre, molt més agradable i menys invasora. Tot i tenir punxes, té una presència més col·laborativa.

Què hi ha de bo en aquestes coses? Què hi ha de bo en haver de pagar un preu, aparentment físic, quan vas a buscar bolets? La resposta senzilla i clara és que tu estàs aquí. Perquè quan tenim la passió a fer les coses, quan és l'amor que et manté viu, t'adones que existeix la vida i la identitat dels diferents individus que comparteixen camí.

Quantes vegades ens trobem esbarzers a la nostra vida? Quantes notícies, informacions, successos o qualsevol fet viscut estan plenes de punxes i limitacions de la nostra alegria interior? Mira de no convertir-te en una bardissa, en un ésser que desequilibra l'entorn. Mira't, per exemple, les xarxes com un complement per gaudir d'una atenció plena, per evitar enganys i manipulacions que es transformen en tanques que impedeixen avançar, que et fan vulnerable i et porten a la infelicitat. La passió de fer coses, el goig de conviure en un espai on hi ha diversitat de persones, d'acceptar les que distorsionen per gaudir de la multitud.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 22-11-2024 al 28-11-2024

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Moment d'hiperactivitat mental i pot ser que a les nits et costi desconnectar. Estàs més místic i fas una escapada a la natura o un pelegrinatge a un lloc de culte.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Pots estar ressentit amb algú i cercaràs com venjar-te, però això tindria conseqüències per tu, reflexiona-hi. Amb la parella parleu de com augmentar el vostre patrimoni.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

El Sol a Casa VII inclina a l'augment de la vida social. Si tens un negoci obert al públic o, per exemple, ets artista, és un bon moment per donar a conèixer la teva feina.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Si el caos domina la teva vida, és bon moment per reorganitzar-la perquè puguis aprofitar millor el temps. Si no tens cap mascota, et plantejes adoptar algun animal.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

El Sol transita per la teva Casa V i l'amor pot florir on menys esperes. Augment de la fertilitat. Si vols tenir un fill o augmentar la família, pot ser un bon moment.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

En aquests dies podries patir l'avaria d'algun electrodomèstic. Moment d'enfrontar qüestions relatives a la família pendents de solució. Reps trucada d'algú que viu lluny.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

S'activa el sector intel·lectual i podries iniciar alguna formació o fins i tot començar a escriure un llibre. Gaudeix més d'estar a casa i organitza un sopar íntim.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Canvis a la dieta, com ara fer-te vegetarià o deixar de menjar alguns aliments. Surts de compres a gastar una mica. Poses més atenció a una persona gran de la família.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Enhorabona! El Sol entra al teu signe. Temps de renovació. Si haves perdut la fe o vius una situació complicada, apareixen solucions. Deixes enreure el que ja no funciona.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

El Sol a la Casa XII indica un període per meditar i concentrar-te en la teva esfera emocional. Algú està pendent dels teus moviments, però possiblement ja saps qui és.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

El Sol transita per la teva Casa XI i s'activa tot el que té a veure amb el futur i el sector de l'amistat. Fas plans per construir la vida que vols i entren nous amics.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

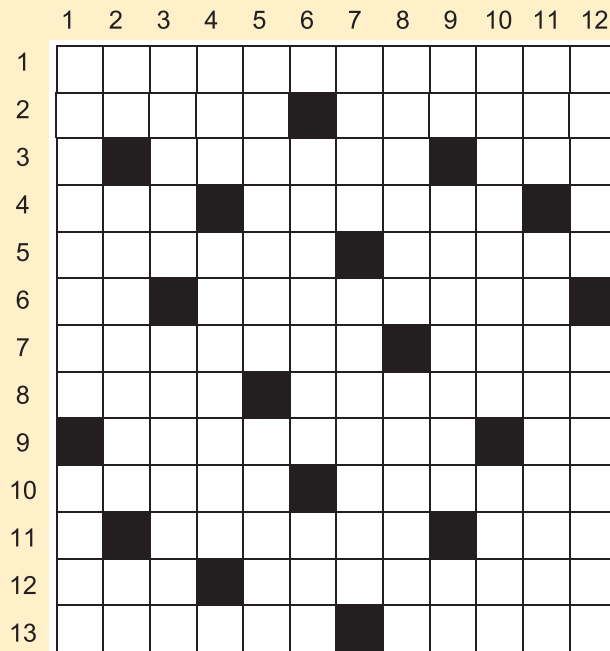
El focus es posa en el sector professional on vols més independència. Si hi havia tensions familiars, sobretot amb el pare, teniu una xerrada en confiança que us apropa.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Pel polític, declaració; pel poble, concentració; pel devot, demostració del senyor / 2. Punt d'aterratge de la llàgrima. Fibres sintètiques per fer unes orles de collons / 3. Cap de cony. El cognom més tocat del sol. Retícula capil·lar-sardanesca / 4. Amics de Passar l'Estona. Mal mories per culpa d'un àtom així. P amb crossa / 5. Solen estar actius en horari d'oficina. Abuso incomprensible de la malalta de pústules a la pell / 6. Dintre del taxi. Vellesa lliure de les xacres pròpies de l'edat / 7. Tracto sense miraments (com a mal menor). Els forçuts de la vinya / 8. Podria estar sana, però té l'ansa rebregada. Blasme públic que els llatins resolien en família / 9. Abraçar com una serp. Ve d'esquena / 10. Al Priorat el tracten com un superior. Escampi la boira / 11. Perdeu les cinc. No floria bé, jo ja m'ho ensumo. Bec deforme / 12. Sí senyor, això és una bona faena! Maneig d'andròmines a la discoteca / 13. Condió de mare?: no, de mar. Remercià per no anar a l'infern.

VERTICALS: 1. Paviments per carreteres i per embellir madames. La part pesada de la ploma / 2. Terminació de primera. És com si tingués boira a la bufeta. Plaç il·limitat / 3. Malmeneu el grec adorador de Zeus. Del mamífer que produeix llana / 4. Síntomes d'inoperància. Sembla del ram del farol, de tan inquiet i bellugadís. Acut amb la bessona a l'estrena / 5. Si algú pot ser víctima de faringitis és ella. Bojos com acaben tots els enamorats / 6. Vet aquí la bessona. Solien embolicar-se amb les essènies. Quin pecat,

escapçar la gira! / 7. Recordo, per la veu, un italià afirmant-se. Aquest, per la veu, el que farà serà no deixar-nos dormir / 8. Fa de mal tombar, un núvol com aquest. Com a nina s'ha fet cèlebre / 9. Al final del final. Acusaré de mala manera la basca. Posen límits al trekking / 10. Fèiem malbé de tan sulfurats. Abans era aquí i arà el trobaràs a Sibèria / 11. A l'interior dels cines. Aquella saviesa dels universitaris romans / 12. Qui li escurta la panxa és per afany de lucre. Obri com un universitari romà.

SUDOKUS

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: alta

9			1					8
3		7		2				9
		8			3		4	
		1					9	7
2				7				1
6	7					4		
	3		6			1		
7				3		9		5
8					1			6

Dificultat: baixa

		8		9			5	
	4	7	5				3	6
2	9		6					
			4				1	8
8								7
4	7				8			
					9		8	1
9	6				5	7	2	
	8				6		5	

QUADRE NUMÈRIC

5	-		-		-6
+		-		-	
2	+		-		1
-		+		-	
	-		+		6
6		1		-8	

SOPA DE LLETRES

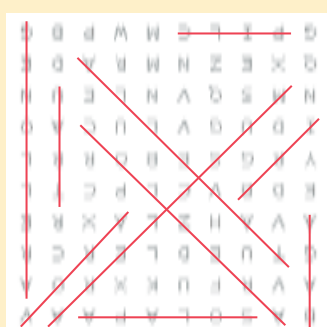
B	A	S	O	L	A	P	A	A	V
A	V	R	F	U	K	X	R	O	A
G	T	U	E	D	L	E	R	C	R
A	V	A	H	Z	I	A	X	R	F
E	D	B	V	C	L	P	C	T	L
Y	R	G	S	E	B	O	R	R	L
I	D	U	G	V	L	U	C	A	O
N	M	S	Q	V	N	L	C	U	N
Q	X	E	Z	N	M	R	A	D	E
G	P	I	L	C	M	W	P	B	G

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Baga
- Bri
- Clip
- Colzera
- Genollera
- Musclera
- Solapa
- Tavella
- Trau
- Vora

SOLUCIONS

	8-		T		9
9	9	+	4	-	1
			+		
T			7	6	+
					+
-6			8	-	3

8	9	4	7	5	1	3	2	6
7	1	6	4	3	2	9	8	5
5	3	2	6	8	9	1	7	4
6	7	9	2	1	8	4	5	3
2	5	3	9	7	4	8	6	1
4	8	1	3	6	5	2	9	7
1	6	8	5	9	3	7	4	2
3	4	7	8	2	6	5	1	9
9	2	5	1	4	7	6	3	8

3	8	2	1	6	7	5	4	9
9	6	1	8	4	5	7	2	3
7	5	4	3	2	9	6	8	1
4	7	3	9	1	8	2	6	5
8	1	6	2	5	3	4	9	7
5	2	9	4	7	6	3	1	8
2	9	5	6	3	1	8	7	4
1	4	7	5	8	2	9	3	6
6	3	8	7	9	4	1	5	2

M	A	R	E	S	A	V	A	G	R	A	I
O	L	E	T	R	A	S	T	E	I	G	
F	L	A	I	R	O	B	G	E			
P	R	I	O	R	A	M	A	I	N	I	
S	C	A	R	O	S	O					
S	N	A	L	M	E	N	O				
M	A	L	M	E	N	O					
A	X	A	G	E	R	A	S	I	A		
D	I	U	R	I	S	B	U	O	S	A	
A	P	E	N	I	S	O	M	E	R	E	T
C	O	M	O	R	E	N	O				
A	R	E	N	A	O	R	L	O	N	S	
M	A	N	I	F	E	S	T	A	C	I	O

Dificultat: alta

Dificultat: baixa

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Fundació Hospital
de la Santa Creu de Vic

CONSORCI
HOSPITALARI
DE VIC

- ✓ Referents en atenció sanitària i social.
- ✓ Compromesos amb la **salut i benestar** de les persones al llarg de la vida.

BETARA

FORMATGES TIPUS PIRINEU ARTESÀ I ECOLÒGICS

· PERAFITA · OLOST · SANT BOI DE LLUÇANÈS ·
FORMATGES DE VACA, CABRA I OVELLA

*La formatgeria més premiada
de Catalunya al món*

PISCINESMARTÍ

- CONVENCIONALS
- DESBORDANTS
- AMB FUSTA
- AMB COBERTA
- AMB HIDROMASSATGE...

- Botiga amb tot tipus de complements i accessoris
- Pressupostos a mida

Pol. Ind. Mas Galí · C. Lleida, 3 · GURB · Tel. 637 527 329 · www.piscinesmarti.com

LES APARENCES NO ENGANYEN

NOVA GAMMA TOYOTA C-HR
HYBRID I ENDOLLABLE

FINA A
15

ANYS DE GARANTIA*
TOYOTA RELAX

TOYOTA CASACUBERTA | Ctra. Manlleu, 36 VIC
www.casacuberta.toyota.es | 93 886 20 22

Gamma Toyota C-HR Hybrid: Emissions CO₂ (g/km): 105 – 116. Consum mitjà (l/100 km): 4,7 – 5,1. Gamma Toyota C-HR Plug-in Hybrid: Emissions CO₂ (g/km): 19 – 20. Consum mitjà (l/100 km): 0,8 – 0,9.
*Consulteu condicions a www.toyota.es